

DANVA notat

Skanderborg, den 1. maj 2015
CEL/KBJ

Vedr.: Udredning vedr. aftale om ny vandsektorlov

DANVA giver med dette notat sine medlemmer en foreløbig udredning af konsekvenserne for dem af vandsektorloven. Aftalen blev indgået onsdag 29. april 2015.

Principperne for den nye regulering er:

1. Mere effektivitet i vandsektoren.
2. Understøtte og videreudvikle et højt niveau for miljø, service og forsyningsikkerhed.
3. Mindre bureaukrati i organisering og tilsyn.
4. Bedre rammer for teknologiudvikling i vandsektoren.

Vandselskaberne effektiviserer samlet set mere af egen drift, end der bliver krævet af dem, men skal gennemføre effektiviseringer for minimum 1,3 mia. kr. i 2020.

Princippet om at afbureaukratisere reguleringen er i aftaleteksten umiddelbart kun en realitet for mindre vandværker, mens der skrues op for den administrative regulering af de kommunalt ejede vandselskaber blandt andet ved indførelse af en totaløkonomisk benchmarkingmodel. Man giver frihedsgrader til selskaber under 800.000 m³, men hæver den bureaukratiske belastning for resten, som står for langt den overvejende del af omsætningen i sektoren og som har innovationskraften i forhold til udvikling sammen med rådgivere og producenter.

Heller ikke en ny struktur for prislofter vurderes reelt at give vandselskaber mindre bureaukrati og tilsyn.

Samlet set bliver der tale om en øget administrativ, bureaukratisk belastning af vandselskaberne, som fører til øgede udgifter. Dette vil sandsynligvis give højere vandtakster end ellers og kan sammenholdt med effektiviseringskrav i sidste ende influere på selskabernes innovationskraft og muligheder for at samarbejde med rådgivere og producenter om teknologiudvikling og eksport.

Det er tvivlsomt, om der samlet set bliver bedre rammer for teknologiudvikling i vandsektoren. Teknologiudvikling vil heller ikke fremover indgå i vandselskabernes hovedvirksomhed men have status som tilknyttede aktiviteter. Disse får tilsyneladende mere plads, men der lægges ikke op til tilførsel af statslige bidrag til en eventuel ny teknologiudviklingsfond og den generelt øgede, administrative regulering virker heller ikke fremmende for teknologiudvikling.

Den manglende løsning på skatteproblemet giver fortsat forhøjede takster.

1. Indhentning af effektiviseringspotentialer

Der skal indhentes minimum 1,3 mia. kr. i effektiviseringer frem mod 2020. Selskaberne underlagt vandsektorloven opdeles i to grupper:

1. Selskaber med en produktion under 800.000 m³ modtager et generelt procentuelt krav til deres totalomkostninger. Hvor stort dette krav bliver, fremgår ikke af aftaleteksten.
2. Øvrige selskaber modtager et generelt krav på 2 % af driftsomkostningerne samt et krav på investeringsomkostningerne svarende til produktivitetsudviklingen i andre sektorer. Herudover stilles et individuelt krav på maksimalt 2 % af totalomkostningerne med udgangspunkt i benchmarking.

Det er DANVAs umiddelbare vurdering, at dette vil betyde, at der vil blive stillet effektiviseringskrav for langt mere end 1,3 mia. kr.

DANVA vurderer derudover, at på trods af at nogle selskaber fritages for den resultatorienterede benchmarking, betyder regulering af selskabernes totalomkostninger, at de samlede administrative byrder for sektoren vil stige betragteligt.

2. Fremtidig benchmarking

Målsætningen med den fremtidige benchmarking er at lave en totaløkonomisk (TOTEX) benchmarking af vandselskaberne, der er enkel, tager hensyn til forskelle i investeringsniveau og hensyn til forskelle i krav til sundhed, forsynings sikkerhed, miljø og energi. Dette må siges at være en ambitiøs målsætning, da en benchmarkingmodel, der skal tage mange hensyn, ofte bliver både omfattende og kompleks. Det fremgår dog, at de forskellige hensyn skal tages i sammenhæng med prisloftsreguleringen. Det er altså ikke givet endnu, hvor stor udbygningen af benchmarkingen bliver og hvor meget, der kan håndteres via prisloftet og eventuelt, hvordan det kan håndteres.

DANVA forventer en betydelig udvidelse af benchmarkingen og dermed også en udvidelse af de administrative byrder for de omfattede selskaber. Hvis der gennemføres et klart fokus på enkelhed i implementeringen, kan det formentlig afbøde noget, men det forventelige resultat er væsentligt øgede administrative byrder og en mere omfattende/kompleks model.

3. Øget fleksibilitet.

Der bliver tale om endnu en luftkorrektur for vandselskaberne. Det fremgår således, at selskabernes driftsomkostninger i prislofterne skal tilpasses de faktiske driftsomkostninger ved overgangen til den fremtidige regulering. Ekstraordinære effektiviseringsgevinster, der opnås efter denne nedsættelse af prislofterne, kan opspares som egenkapital. Egenkapitalen kan anvendes frit indenfor hovedvirksomheden eller til taksned-sættelser, men niveauet for opsparingerne vil blive vurderet af forligskredsen ved evalueringen i 2021.

Elementet vil næppe fremme effektiviseringen af vandsektoren, som er et af de bærende principper for den kommende regulering. De selskaber, der har effektiviseret mest og frivilligt hidtil, straffes og risikerer et stort pres fra prisloftet fremadrettet.

Der varsles indførelse af 4-årige bindende prislofter, men først fra 2022/2023, hvilket er efter næste evaluering af vandsektorloven. Indtil da vil 4-årige prislofter alene være en mulighed for selskaber, der er så effektive, at de ikke modtager individuelle effektiviseringskrav. For andre selskaber vil der være tale om 2-årige bindende prislofter.

DANVA mener ikke, at det vil være et mærkbart resultat af initiativet i forhold til princippet om mindre bureaukrati og tilsyn.

4. Kommunernes rolle som myndighed

DANVA vurderer umiddelbart, at aftalen vil have begrænset betydning for de eksisterende samarbejds- og styringsrelationer mellem kommuner og vandselskaber.

Det vil blive et formelt krav, at vandselskabet/selskaberne og kommunen mindst én gang om året mødes for at drøfte forsyningsforhold mv. for at sikre overensstemmelse mellem kommunens planlægningsindsats og vandselskabets strategier.

Kommunernes styringsmuligheder overfor vandselskaberne ønskes sikret. Mulighed for at stille påbud til vandselskaberne om, at opnå miljø- og servicemål nævnes som eksempel. I praksis vil dette have begrænset betydning, da vandselskaber og kommuner generelt har velfungerende relationer. Men det kan være med afsæt i spildevandsplanen, at det overvejes at give kommuner mulighed for at give påbud til forsyningerne.

Det anføres, at det skal sikres, at sektorlovgivningen afspejler, at kommunen har myndighedsansvaret for vand- og spildevandsforsyning og planlægningsansvaret, og at vandselskaberne fortsat har ansvaret for at træffe de driftsmæssige beslutninger.

DANVA bemærker, at forligskredsen lægger vægt på, at vandselskabernes bestyrelse har tilstrækkelig viden og faglig kompetence til at kunne løfte deres opgaver. Dette politiske udsagn, som foreningen kun kan være enig i, følges dog ikke op med konkrete tiltag m.m.

5. Høje krav til miljø, sundhed og forsyningsikkerhed

Alle vandselskaber skal deltage i en årlig performancebaseret benchmarking af udvalgte mål for miljø, sundhed, energi, klima og forsyningsikkerhed. Formålet er at skabe gennemsigtighed og kvalificere det kommunale grundlag for styring.

Koblingen til den økonomiske styring er usikker. Det fremgår, at benchmarkingen i størst muligt omfang skal baseres på eksisterende data. En rapport lavet af Niras for Naturstyrelsen i 2015 viste dog, at der ikke kan laves ret meget på eksisterende data. Der må derfor påregnes indberetning af nye data til performance benchmarking.

6. Forbrugernes klagemuligheder

Forligskredsen ønsker at sikre forbrugernes klagemuligheder for eksempel ved etablering af privat branchenævn under forbrugerklageloven. Det kan umiddelbart undre, at virksomheder også skal kunne klage, da dette ikke er kutyme hos andre brancheankenævne eller hos Forbrugerklagenævnet, da betragtningen er, at der ikke er særlige beskyttelsesmæssige hensyn at tage til denne gruppe af ressourcestærke kunder.

Folketinget har netop vedtaget en ny Forbrugerklagelov, nr. 524/2015, hvoraf det fremgår, at fra 1. oktober 2015 kan almindelige forbrugere hos vand- og spildevandsforsyninger klage til Forbrugerklagenævnet. Så i princippet er der i aftalen for vandsektoren blot et "hul" i forhold til sikring af virksomheders lette og billige klageadgang.

DANVA indgår i arbejdet med politikerne om at finde en løsning, der understøtter tillid og tryghed i forholdet mellem forsyningerne og kunder, og som samlet set tager hensyn til forsyningernes omkostninger til sådanne tiltag.

8. Konsolidering

Reguleringen skal fjerne barrierer, der hæmmer konsolideringen i vandsektoren. Blandt andet er der nævnt tiltag som differentierede takster i overgangsperioder og den prisloftmæssige ikke-håndtering af rådgivningsudgifter. Konsolidering beslutes af medlemmer lokalt. Aftalen vil kunne fremme et sådant arbejde.

9. Teknologiuudvikling

Det fremgår af aftalen, at "Forskning og udvikling skal fortsat fremmes, og der skal skabes gode rammer herfor i den danske vandsektor.", men DANVA finder det yderst beskedent, hvad der er lagt op til konkret for at realisere dette.

Der er fortsat krav om selskabsudskillelse, når det akkumulerede omfang af tilknyttede aktiviteter bliver på over 2 mio. kr. De nuværende absolutte størrelser på omsætningen af tilknyttede aktiviteter på henholdsvis 2,5 mio., 6 mio. og 10 mio. kr. afhængig af omsætningen af vandselskabets hovedvirksomhed afskaffes og erstattes med en størrelsesgrænse for tilknyttede aktiviteter på 3 % af omsætningen i hovedvirksomheden.

Konsekvensen vil være, at der kommer mere plads til tilknyttede aktiviteter, men det er pt. vanskeligt at sige, hvor meget det vil give. I den anledning skal man også være opmærksom på, at teknologiuudvikling kun udgør nogle af vandselskabernes tilknyttede aktiviteter. Som ny tilknyttet aktivitet kan vandselskaberne påtage sig drift af forrensningsanlæg for institutioner og virksomheder.

Vandselskabernes hovedvirksomhed præciseres, således at en række opgaver blandt andet udnyttelse af overkapacitet på fysiske anlæg, egne restprodukter, måler aflæsning og tømningssordninger indgår i hovedvirksomheden. Dette kan måske give mere plads til tilknyttede aktiviteter men sandsynligvis kun i beskedent omfang, da de fleste af aktiviteterne i forvejen ikke reguleres som tilknyttede aktiviteter. Det er vanskeligt at vurdere på nuværende tidspunkt.

Reglerne om, at vandselskaber ikke er omfattet af ovennævnte omsætningsgrænser, når mere end 60 % er ejet af ejere, der ikke ejer vandselskabet, videreføres og skal evalueres i 2021.

11. Beskatning

Spørgsmålet om løsning af beskatning af vandselskaber er blevet henvist til en undersøgelse. Det burde i stedet have været løst i forliget. DANVA har foreslået politikerne på Christiansborg at løse problemet med en overgangsordning, så den særstilling, politikerne gav branchen til at sikre en tilstrækkelig investering, bliver fritaget for beskatning.

Vandselskaberne blev ved indgåelsen af vandsektorloven i 2010 stillet i udsigt, at de på lang sigt skulle betale en samlet skat på i omegnen af 100 millioner kroner. Beregninger fra skatteekspertes viser, at det samlede provenu til staten reelt bliver et tocifret milliardbeløb.

Det er derfor skuffende, at forsyningernes skattemæssige udfordringer ikke har fået en afklaring. Inden udgangen af 2015 skal der foreligge et analysearbejde, der afdækker, hvad forligskredsen og Folketinget i 2009 besluttede omkring forsyningernes skatteforhold og "dåbsgaven". Analysen skal også belyse de samlede konsekvenser af de eksisterende skatteregler i vandsektoren. Endvidere skal der analyseres på konsekvenserne ved, at forsyningernes alternativt får mulighed for at straksafskrive investeringer finansieret af "dåbsgaven".

Umiddelbart synes dette på kort sigt ikke at have betydning for forsyningernes klage- og domstolssager. Men dette skal naturligvis vurderes nøjere.

Det er anført, at SKAT vil beskrive mulighederne for at foretage skattemæssige afskrivninger ved deltagelse i klimatilpasningsprojekter, og at forligskredsen vil drøfte, om der er problemer i denne forbindelse. DANVA har tidligere påpeget behovet for en klarere regulering, som ikke besværliggør beslutninger om at støtte sådanne projekter og ikke nødvendiggør anmodning om bindende svar hos SKAT, hvis man som forsyning vil være sikker i sine konsekvensvurderinger.

DANVA havde hellere set en ændring af medfinansieringsbekendtgørelsen, så vandselskaber kan eje og drifte alle typer af klimatilpasningsløsninger, der har en afledningsmæssig funktion.